

Beslut

efter kvalitetsgranskning av betygssättning i
engelska i årskurs 6 vid Ljungnässkolan i Möns-
terås kommun

Inledning

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Många skolor är i dagsläget starkt påverkade av de åtgärder som vidtas med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. För gymnasieskolan och vuxenutbildningen gäller särskilda rekommendationer. Skolinspektionen anpassar för närvarande på olika sätt sin tillsyn och granskning. Mer information finns på www.skolinspektionen.se. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Eftersom skolan fortfarande är aktiv och ska fortgå men under andra omständigheter menar Skolinspektionen dock att det är viktigt att meddela bedömningen efter den tidigare tillsynen eller granskningen som redan ägt rum. Skolinspektionen har i detta beslut satt uppföljningstiden med hänsyn till rådande omständigheter.

Granskningen

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av betygssättning i engelska i grundskolans årskurs 6. Syftet är att granska kvaliteten i betygssättningsprocessen i ämnet engelska i årskurs 6 med fokus på lärarnas arbete. Kvaliteten bedöms utifrån i vilken utsträckning lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper, baserat på ett brett och varierat underlag.

De övergripande frågeställningarna är:

- 1. I vilken utsträckning fångar läraren ett brett och varierat underlag som grund för betygssättning av elevens kunskaper?**
- 2. I vilken utsträckning gör läraren en allsidig utvärdering av elevens kunskaper vid betygssättning?**

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 2.

Granskningen genomförs i 30 utvalda verksamheter, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Ljungnässkolan i Mönsterås kommun ingår i denna granskning.

Skolinspektionen besökte Ljungnässkolan den 12 februari 2020. Besöket genomfördes av utredare Maria Lundström och Charlotte Lindmanner Sultan. Skolinspektionen har tagit del av dokumentation från skolan och genomfört intervjuer med elever i årskurs 6, lärare som undervisar i engelska och rektorn.

Beslut:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning fångar läraren ett brett och varierat underlag som grund för betygsättning?

Skolinspektionen bedömer att lärarna i huvudsak fångar ett brett och varierat underlag som grund för sin betygsättning.

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande område.

- Rektorn behöver säkerställa att samtliga lärare utgår från läroplanens syfte och centrala innehåll för ämnet engelska när de planerar sin undervisning. I detta ingår att följa upp att hela ämnesinnehållets bredd täcks i undervisningen.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning gör läraren en allsidig bedömning av elevernas kunskaper vid betygsättning?

Skolinspektionen bedömer att lärarna i varierande utsträckning gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper vid betygssättningen.

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande område.

- Rektorn behöver försäkra sig om att lärarna regelbundet och på ett systematiskt sätt diskuterar tolkning av styrdokumentet och hur bedömningsuppgifter ska utformas med utgångspunkt i dessa. I detta ingår att säkerställa att lärarna har en samsyn kring vad en allsidig och likvärdig bedömning innebär och hur den kan manifesteras.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **2020-10-15** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, *Skolinspektionen, box 156, 221 00 Lund* Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400–2019:2548) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning fångar läraren ett brett och varierat underlag som grund för betygsättning?

Inom detta område granskas i vilken utsträckning lärarna arbetar för att fånga ett brett och varierat underlag i undervisningen, vilket förhåller sig till ämnets syfte, centrala innehåll och kunskapskrav såväl som till den undervisning som har bedrivits. Vidare granskas hur läraren systematiserar sina bedömningsunderlag samt i vilken omfattning läraren utvärderar dessa.

Skolinspektionen bedömer att lärarna i huvudsak fångar ett brett och varierat underlag som grund för sin betygsättning.

Sammanfattningsvis visar granskningen att det varierar bland lärarna avseende vad de utgår från i sin planering av ämnet och att kopplingar till ämnets syfte och centrala innehåll inte alltid är tydliga. Granskningen visar att lärarna fångar ett brett och varierat bedömningsunderlag utifrån olika bedömningstillfällen som genomförs. Vidare visar granskningen att lärarna har flera olika metoder för att dokumentera elevernas kunskaper samt att de utvärderar bedömningsunderlagen även om detta inte sker på ett regelbundet och strukturerat sätt.

Lärarnas arbete med planering av undervisning och bedömningsunderlag

Granskningen visar att det varierar bland lärarna avseende vad de utgår från i sin planering av ämnet. För att koppla sin undervisning till läroplanens mål med ämnet så använder några lärare ett kartläggningsmaterial och säger att de lägger sin planering med utgångspunkt i läroplanen. Någon annan lärare säger att hen utgår från fyra förmågor, läsa-skriva-lyssna-tala, när hen planerar sin undervisning. Därutöver lägger läraren in grammatiska moment. Någon lärare säger att hen inför en uppgift berättar för eleverna vilka kunskapskriterier de jobbar med i den specifika uppgiften, men det framkommer i intervjun att lärare också låter eleverna arbeta med olika moment och uppgifter utan att explicit koppla till dessa till styrdokumentet. Några lärare säger i intervjun att kopplingen till det centrala innehållet oftast inte är tydlig, utan sker mer i efterhand, när lärarna stämmer av gentemot ämnets innehåll. Lärare menar emellertid att det mesta av ämnesinnehållet kommer med per automatik inom de moment de jobbar med. Lärarna berättar också att de inte diskuterar innehållet i undervisningen eller planerar bedömningsuppgifter tillsammans med sina kollegor på en regelbunden basis. De säger dock att de inom sina team (ett team har årskurs 1 och 4, ett team har årskurs 2 och 5 och ett team har årskurs 3 och 6) diskuterar bedömningstillfällen så att det inte ska bli

några schemakrockar. Rektorn berättar att hen inte tar del av lärarnas terminsplanning och att hen inte heller har säkerställt att lärarna planerar sin undervisning utifrån ämnets centrala innehåll och syfte. Eleverna berättar att de inte pratat om det centrala innehållet för ämnet engelska, att de inte riktigt vet vad som är syftet med engelskämnet eller vad det är de ska lära sig i ämnet. Däremot har lärarna pratat med dem om kunskapskraven och visat på dessa i förhållande till olika betygsnivåer.

Granskningen visar att lärarna fångar ett brett och varierat bedömningsunderlag genom att skapa flera olika slags bedömningstillfällen spridda över terminen. Lärarna berättar att de samlar in underlag kontinuerligt och att de i sin bedömning jämför elevernas resultat vid olika tillfällen. På så sätt blir det tydligt vad eleverna behöver arbeta med och vad de kan förbättra från ett bedömningstillfälle till ett annat. Lärarna säger också att de har ett formulär med utmaningar på olika nivåer så att eleverna kan utmana sig själva som en del av arbetsprocessen med skrivandet. Lärarna trycker på vikten av de skriftliga uppgifterna som de menar tydligast visar hur eleverna ligger till i engelskämnet, vilket lärarna ser genom att eleverna får arbeta exempelvis med att skriva dialoger och olika texter. Lärarna nämner också att eleverna får söka fakta på nätet, intervjua en vuxen eller arbeta med dagstidningar, för att lärarna ska kunna bedöma momenten i det centrala innehållet som handlar om att söka upp texter i olika medier och använda dessa i egen produktion. Det kan vara svårt att hitta variation för momentet hörförståelse säger lärarna. De kan därför exempelvis låta eleverna svara på frågor kring texter som de högläst för varandra inom momentet läsförståelse, för att bredda underlagen. Genom att lyssna när kamraterna högläser, övas även hörförståelsen. Eleverna säger att de får visa vad de kan många gånger under terminen. De säger att de inte har något stort prov i engelska utan att de gör många mindre omfattande tester, exempelvis hörförståelsetester eller att de skriver texter. Eleverna får visa sina kunskaper i engelska på olika sätt, berättar de. De nämner exempelvis texter de skriver, hörförståelseuppgifter, muntliga presentationer och charader. Även grammatikuppgifter i speciella häften arbetar de med, säger eleverna. Eleverna arbetar också med samtalskort kring vilka de har muntliga samtal som lärarna observerar. Rektorn säger att lärarna utgår från ett kartläggningsmaterial för att hitta lämpliga uppgifter utifrån ämnets mål och att dessa kompletteras med andra övningar och lärarnas egna material av olika slag. Rektorn nämner också att de på möten med elevhälsoteamet tillsammans går igenom vilka moment som eleverna behöver jobba mer med och att de då även tittar på vilka material läraren har använt sig av och på vilka sätt som de har försökt få eleven att komma framåt i sin utveckling.

Lärarnas arbete med dokumentation och utvärdering av uppgifter

Vidare visar granskningen att lärarna har flera olika metoder för att dokumentera elevernas kunskaper och framsteg. Lärarna använder olika metoder för att dokumentera underlagen som de samlar in. Någon lärare har en kalender där hen för

in resultaten, medan en annan samlar in de fysiska underlagen i en pärm eller i "det engelska skåpet" där lärarna samlar elevmaterial, som en sorts portfolio. De för också egna anteckningar över elevernas prestationer. Ytterligare någon lärare noterar resultaten digitalt i skolans bedömningsplattform, där elevernas individuella studieplaner finns och där lärarna noterar vilka nivåer eleverna befinner sig på och vilka mål eleverna har satt upp för sig. Eleverna har tillgång till sina individuella studieplaner, berättar lärarna. Rektorn bekräftar att lärarna dokumenterar sina underlag på olika sätt och att de inte har någon gemensamt mall på skolan. Alla lärare gör på det sätt som känns bekvämt för dem, säger rektorn. Hen berättar att lärarna däremot använder Skolverkets omdömesblanketter för att varje termin, inför konferenserna för resultatuppföljning, notera om eleverna har godtagbara eller inte godtagbara kunskaper. Rektorn säger att detta garanterar rätts-säkerheten om en lärare skulle behöva överlämna en grupp elever till en kollega.

Slutligen visar granskningen att lärarna utvärderar sina bedömningsunderlag, men att det inte sker på ett regelbundet och strukturerat sätt. Det finns tillfällen i undervisningen där en uppgift inte mäter det som läraren avsåg mäta, berättar de. Det kan handla om att en gruppuppgift inte fick avsett utfall eller att en skrivuppgift inte mäter det som läraren behöver kontrollera. Lärarna löser detta genom att låta eleverna visa sina kunskaper vid ett annat tillfälle istället. Lärarna uppger dock att det inte sällan händer att en sådan uppgift, där avsikten var att kunna bedöma en viss förmåga, istället visade någon annan förmåga som läraren inte planerat för. Det förekommer att lärarna uppmanas att prova olika nya sätt att testa någon förmåga på inom skolans utvecklingsprojekt "Utmanande lärande", men annars gör de utvärderingar av uppgifter främst enskilt, säger de, eftersom de själva ansvarar för undervisningen. Lärarna säger också att de inte sett några stora skillnader mellan pojkars och flickors sätt att lyckas med bedömningsuppgifterna och att de snarare ser individuella skillnader än skillnader baserade på kön. Likaså berättar lärarna att de ger eleverna riktade insatser utifrån elevernas individuella behov, för att erbjuda alla elever flera tillfällen att visa vad de kan. Eleverna berättar att de kan få extra uppgifter om de är klara med ett moment, men de har inte uppfattningen att de erbjuds extra uppgifter för att de ska kunna nå ett högre betyg. Vid varje terminsslut gör lärarna en resultatanalys, berättar rektorn, och då tittar de på de övergripande resultaten, snarare än de specifika bedömningsunderlagen. Rektorn säger att hen inte har granskat huruvida lärarna utvärderar om deras bedömningsunderlag är effektiva, men rektorn märker detta i samtal med lärarna, säger hen, eftersom lärarna muntligt får motivera sina bedömningar i samband med resultatuppföljningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- **Rektorn behöver säkerställa att samtliga lärare utgår från läroplanens syfte och centrala innehåll för ämnet engelska när de planerar sin undervisning. I detta ingår att följa upp att hela ämnesinnehållets bredd täcks i undervisningen.**

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning gör läraren en allsidig bedömning av elevens kunskaper vid betygssättning?

Inom detta område granskas om läraren allsidigt utvärderar alla tillgängliga bedömningsunderlag vid betygssättningen samt om läraren värderar tillförlitligheten och giltigheten i dessa. Vidare granskas hur lärarna samarbetar och samverkar för att utveckla en samsyn kring bedömning och betygssättning. I detta avseende granskas bland annat tillämpningen av såväl sam- som medbedömning av såväl elevernas nationella prov som andra bedömningsuppgifter eleverna gjort.

Skolinspektionen bedömer att lärarna i varierande utsträckning gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper vid betygssättningen.

Sammanfattningsvis visar granskningen att lärarna använder alla sina bedömningsunderlag vid betygssättningen, värderar underlagens giltighet och om dessa ger en rättvisande bild av elevernas kunskaper vid tiden för betygssättning. Granskningen visar att lärarna använder några olika metoder och bedömningsstöd när de bedömer elevernas kunskaper men att de i varierande utsträckning kommunicerar kopplingen mellan elevernas kunskaper och de olika delarna av kunskapskraven tydligt med eleverna. Vid granskningen framkommer att det inte finns en säkerställd samsyn kring hur en allsidig bedömning ska göras på skolan. Det framkommer även att lärarna saknar explicita strategier för att säkerställa att bedömning sker på likvärdiga grunder för alla elever. Granskningen visar också att lärarna inte samarbetar i någon större omfattning kring tolkningen av styrdokument eller i utformningen av bedömningsuppgifter. Vidare visar granskningen att lärarna har ett väl fungerande samarbete kring rättning och bedömning av de nationella proven men att samarbete endast sker i begränsad omfattning kring bedömning av elevuppgifter utöver det nationella provet.

Lärarnas arbete med tillförlitlighet och giltighet i bedömningen

Granskningen visar att lärarna använder alla sina bedömningsunderlag vid betygssättningen, värderar underlagens giltighet och om dessa ger en rättvisande bild av elevernas kunskaper vid tiden för betygssättning. När lärarna ska göra sin bedömning av en elevs kunskaper, så använder de alla underlag som de har samlat in, berättar de. Lärarna sorterar underlagen utifrån förmågor som läsförståelse, hörförståelse, skriven text och konversation. Denna bedömningsmodell använder lärarna inför arbetet med den individuella studieplanen för varje elev, så att läraren vet vad eleven behöver fokusera på och träna mer på i arbetet. Lärarna använder också diagnostiska prov för att se vilka delar eleverna har klarat av samt skrivuppgifter vars resultat lärarna följer för att se elevernas progression, likväl som ett flertal muntliga uppgifter för att få en rättvisande bild av elevens kunskaper. För att säkerställa underlagens tillförlitlighet använder lärarna gamla nationella prov eller Skolverkets bedömningsunderlag för att jämföra elevernas prestationsnivå med nationella exempel. Lärarna säger att det är lättast att luta sig mot elevernas skriftliga förmåga när de ska bedöma deras prestationer, eftersom de exempeltexter som Skolverkets bedömningsstöd erbjuder, visar nivåerna tydligt. Det kan hända att elever misslyckas med en bedömningsuppgift på grund av saker som hänt utanför skolan, exempelvis att en farfar gått bort eller liknande, men då tar lärarna hänsyn till att detta kan påverka prestationen, säger de, och de låter eleverna göra en motsvarande uppgift vid ett annat tillfälle och bedömer den istället. Lärarna berättar också att de inte låter eleverna arbeta med uppgifter hemma, och de undviker grupparbeten och låter hellre eleverna arbeta i par med att rätta varandras alster. Lärarna säger också att bedömningsunderlagen de samlar in är färskvara. Med detta avser lärarna att de resultat som eleverna presterat närmare i tid inför betygssättningen, äger större giltighet. De säger att om en elev har utvecklats väl så spelar tidigare prestationer liten roll, men om en elev presterar sämre än tidigare i årskurs sex, kanske på grund av privata förhållanden, så tittar lärarna på vad eleven presterat tidigare och diskuterar hur de kan få eleven att visa bättre prestationer igen. De nationella proven väger relativt tungt säger lärarna, liksom det kartläggningsmaterial i engelska som skolan använder, eftersom dessa är tätt knutna till styrdokumentet. Lärarna säger emellertid att det kan hända att för en elev som är väldigt svag skriftligt, så kan goda förmågor i det muntliga få väga tyngre i slutbedömningen av den elevens insatser, eftersom läraren då ser till att eleven trots allt hade klarat sig om hen reste till ett engelskspråkigt land. Det kan också hända att läraren går tillbaka till äldre resultat om eleven har misslyckats temporärt på en uppgift, säger de, och då erbjuder elever möjligheter att testa av samma förmåga en gång till. Eleverna säger att de har hört från sina lärare att de nationella provresultaten kan höja betygen, men inte sänka dem och att det nationella provet bara är en del av den totala bedömningen.

Lärarnas bedömningsmetoder och användning av stöd

Granskningen visar att lärarna använder några olika metoder och bedömningsstöd när de bedömer elevernas kunskaper men att de i varierande utsträckning kommunicerar kopplingen mellan elevernas kunskaper och de olika delarna av kunskapskraven tydligt med eleverna. Lärare berättar att de använder olika bedömningsmetoder i samtliga årskurser, men med ökande krav på elevernas prestationer. Exempelvis låter de eleverna skriva texter, ha dialoger eller genomföra diskussioner utifrån filmsnuttar. De säger att de låter eleverna se exempeltexter på olika nivåer och de visar eleverna hur de ska skriva. Lärarna säger att de använder ett kartläggningsmaterial samt Skolverkets bedömningsstöd för att visa eleverna vilka nivåer de förväntas prestera för ett visst betyg, både inom hör- och läsförståelse samt inom textproduktion. Lärarna berättar också att de sorterar upp sina bedömningsunderlag utifrån de olika förmågorna när de ska sätta betyg. Någon lärare berättar att hen själv sätter samman diagnoser för att kartlägga vad eleverna behöver träna på, men att hen inte har några förberedda prov i årskurs 6 utan testar av elevernas kunskaper fortlöpande. Lärare säger också att eleverna huvudsakligen får muntlig återkoppling på texter genom att läraren sitter ner med dem på lektionen och förklarar vad de behöver jobba vidare med. En lärare berättar att resursläraren har visat eleverna exempeltexter på de olika betygsnivåerna och att de även muntligt kommenterar vad som krävs för exempelvis betygen E-C-A. Eleverna säger emellertid i intervjun att de inte kan påminna sig att lärarna visat dem några bedömningsstöd och de känner inte till hur de bedöms i förhållande till kunskapskraven. Eleverna bekräftar dock att lärare brukar sitta bredvid dem och rätta deras texter.

Lärarnas arbete med samsyn och allsidig bedömning

Vid granskningen framkommer att det inte finns en säkerställd samsyn kring hur en allsidig bedömning ska göras på skolan. Det framkommer även att lärarna saknar explicita strategier för att säkerställa att bedömning sker på likvärdiga grunder för alla elever. Lärarna säger i intervjun att de inte gemensamt har diskuterat hur de ska säkerställa att en allsidig bedömning av elevernas kunskaper görs eller hur och när detta ska ske, men att det händer att de tar hjälp av sina kollegor på ett informellt sätt. De nämner också sina ämneskonferenser, men säger att frågan om bedömning kommer upp sällan på dessa. De säger också att de inte har några explicita strategier för hur de ska säkerställa likvärdighet, det vill säga att undvika att färgas av vilken elev det är de bedömer, men de tror inte att de påverkas av vilken elev det handlar om eftersom deras bedömningar har visat sig ligga nära resultaten på de nationella proven. Inte heller tror lärarna att de i sin bedömning påverkas av elevernas kön eller om eleverna är duktiga i något annat ämne. Någon lärare berättar dock att det händer att hen täcker över elevernas namn när hen ska rätta en uppgift, samt att det inte är viktigt för denna lärare att veta vem eleven är när hen rättar.

Rektorn säger att hen tycker att skolans betygsättning är likvärdig. Hen säger att lärarna diskuterar bedömning vid ämneskonferenser eller kommunövergripande studiedagar exempelvis genom elevtexter där de jämför nivåerna på texterna mot exempeltexter från Skolverket. Rektorn säger emellertid också att hen är medveten om att lärarna tycker att bedömning är svårt eftersom de ska bedöma sina egna elever och eftersom de ensamma ska stå för bedömningen. Skolans kollegium har inte, säger rektorn, några gemensamma metoder för hur lärarna ska stå opåverkade, som exempelvis anonymiserade texter eller att lärarna rättar varandras material. Rektorn är inte inblandad i, eller kontrollerar, huruvida det finns en samsyn kring betygsättningen eller att lärarna sätter betyg på likvärdiga grunder, även om hen säger att samsynsfrågan berörs när lärarna har ämnesdiskussioner. Rektorn säger dock att hen styrt lärarna att ha samtal kring betygsättning i ämneslagen, men hen har inte följt upp i vilken utsträckning lärarna faktiskt har diskuterat just dessa frågor.

Lärarnas samarbete kring styrdokument

Granskningen visar också att lärarna inte samarbetar i någon större omfattning kring tolkningen av styrdokument och i utformningen av bedömningsuppgifter. Diskussioner kring tolkning av styrdokument sker sällan i hela kollegiet, säger lärarna. De säger att de ibland diskuterar inom teamen, men det är inget som styrs av rektorn eller sker utifrån strukturerade diskussionsunderlag. I varje team finns en ämnesansvarig lärare som kan ta upp dessa frågor, men då sker det oftast informellt, i samband med de ämnesgruppsmöten som sker några gånger per termin. De har inte heller fått ett explicit uppdrag att diskutera tolkning av styrdokument av rektorn, säger lärarna. Lärarna har inte något samarbete kring planering eller hur bedömningsuppgifter ska utformas berättar de. Ett arbete påbörjades i några ämnen under förra läsåret då man diskuterade vad undervisningen skulle innehålla och vad lärarna skulle utgå ifrån, men arbetet avbröts av en annan utvecklingssatsning, *Utmanande lärande*. Rektorn berättar i intervjun att diskussioner om lärarnas betygsättning i förhållande till ämnets syfte och centrala innehåll inte förekommit under hens tid som rektor och inte heller tidigare, då hen var biträdande rektor. Dock bekräftar rektorn att samtal förekommer kring tolkning av styrdokument inom de olika teamen på skolan samtidigt som rektorn säger att hen är medveten om lärarnas önskan att få diskutera de olika ämnena, liksom bedömning, oftare. Rektorn säger också att hen är medveten om att eventuellt samarbete sker inom teamet, på teamets eget initiativ. Innevarande läsår har rektorn organiserat undervisningen i engelska så att en och samma lärare undervisar i båda årskurs 6-grupperna med syfte att denna lärare ska få ett jämförelseunderlag mellan klasserna. Rektorn säger emellertid också att samarbetet mellan årskurs 6-läraren och lärarna i årskurs 4 och 5 är litet och att hen vet att lärarna önskar mer av sådant övergripande samarbete.

Lärarnas samarbete kring bedömning av elevernas resultat

Vidare visar granskningen att lärarna har ett väl fungerande samarbete kring rättning och bedömning av de nationella proven. Ett utvecklat samarbete i kommunen finns gällande de nationella proven berättar lärare och rektorn. Vad gäller delprov C, skrivuppgiften, så samlas lärare från olika skolor och jobbar två och två med att rätta samma elevvalster för att sedan jämföra sina rättningar och diskutera sig fram till en gemensam bedömning. Om de två inte kan enas, kopplas en tredje lärare in. För två av de övriga delarna i det nationella provet, läsförståelsen och hörförståelsen, rättar varje skola sina egna elevers prov. Men man rättar aldrig de elever man själv undervisar, berättar lärarna. Istället kan det vara en lärare från årskurs 5 som får i uppdrag att rätta proven för årskurs 6-eleverna. Vad gäller den muntliga delen av det nationella provet, så spelas dessa dialoger in och bedöms av två lärare, varav den ena är den undervisande läraren. När alla provdelar är rättade, skriver lärarna gemensamt en analys av resultaten vilken skickas dels till respektive rektor och undervisande lärare, dels till huvudmannen, berättar de. Rektor bekräftar detta tillvägagångssätt och säger att lärarna är väl medvetna om skälen till denna struktur, nämligen rättssäkerheten i betygsättningen. Rektorns roll i sammanhanget är mer administrativ, berättar hen, men hen tar också del av analysen av de nationella provresultaten även om rektor, som är relativt ny på sin post, i nuläget inte kan säga vad dessa analyser lett fram till. Rektor kan inte heller säga något om hur skillnaderna mellan pojkars och flickors resultat ser ut eller vad de beror på. Rektor bekräftar dock att de följer upp alla elevers prestationer på resultatuppföljningskonferenser varje termin.

Avslutningsvis visar granskningen att samarbete mellan lärarna kring bedömning av elevuppgifter utöver det nationella provet är begränsat. Lärarna berättar att de inte har något direkt samarbete kring bedömning utöver samarbetet kring de nationella proven. Om det ändå händer, så är det på informell basis och handlar främst om att man vänder sig till sin kollega i teamet, eller till resursläraren som är med i klassen, berättar lärarna, med syfte att säkerställa nivåerna för bedömning för enskilda elevvalster. Lärarna säger också att det händer att de tar allt underlag för en elev och diskuterar det med resursläraren i klassen, men inte med de andra i teamet. De säger att de känner sig relativt ensamma i sin bedömning, eftersom det i teamet inte finns fler ämneskollegor från mellanstadiet och de ser poängen med att diskutera mer med sina mellanstadiekollegor från de andra teamen. De säger också att de gärna hade sett fler och tätare tillfällen till ämneskonferenser. Rektor håller med om att det vore värdefullt att utveckla arbetet kring sambedomning ytterligare mellan årskurserna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver försäkra sig om att lärarna regelbundet och på ett systematiskt sätt diskuterar tolkning av styrdokumentet och hur bedömningsuppgifter ska utformas med utgångspunkt i dessa. I detta ingår att säkerställa att lärarna har en samsyn kring vad en allsidig och likvärdig bedömning innebär och hur den kan manifesteras.

På Skolinspektionens vägnar

X Ulrika Rosengren

Beslutsfattare
Signerat av: Ulrika Rosengren

X Maria Lundström

Föredragande
Signerat av: Maria Lundström

I handläggningen av ärendet har även utredare Charlotte Lindmanner Sultan deltagit.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/betygssattning-i-arskurs-6-engelska/>

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter

Ljungnässkolan F-6 är en kommunal skolenhet med cirka 350 elever. Enligt inkomna uppgifter från skolans rektor undervisar tre lärare i engelska innevarande läsår, varav samtliga är behöriga i ämnet. Dessa lärare stöds av resurslärare som alla är legitimerade lärare men inte alla är behöriga i ämnet engelska. Under höstterminen 2019 hade en lärare ansvar för betygsättningen i engelska årskurs 6.

Bilaga 2: Författningsstöd

Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

3 kap. 14 §

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar.

10 kap. 14 §

Allmänna bestämmelser om betyg och betygssättning finns i 3 kap. 13-21 §§.

10 kap. 15 §

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Om undervisningen i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av årskurs 6, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen i årskurs 6.

10 kap. 17 §

Som betyg ska någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Betyg för godkända resultat betecknas med A, B, C, D eller E. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E. Betyg för icke godkänt resultat betecknas med F.

10 kap. 18 §

Om det saknas underlag för bedömning av en elevs kunskaper i ett ämne på grund av elevens frånvaro, ska betyg inte sättas i ämnet. Detsamma gäller när det ska sättas ett sammanfattande betyg för de naturorienterande respektive samhällsorienterande ämnena.

10 kap. 19 §

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen.

Vid bedömningen ska elevens kunskaper

1. i årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 6, och
2. efter årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 9.

Skolförordningen (2011:185)

9 kap. 1 §

För grundskolan gäller en läroplan enligt 1 kap. 11 § första stycket skollagen.

Läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § samma förordning framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kunskapskrav.

9 kap. 2 §

Kunskapskrav ska finnas för

- läsförståelse i årskurs 1,
- matematik, svenska och svenska som andraspråk samt gemensamt för samhällsorienterande ämnen och för naturorienterande ämnen i årskurs 3,
- samtliga ämnen utom moderna språk i årskurs 6, och
- samtliga ämnen i årskurs 9.

Kunskapskraven i årskurs 1 och 3 anger den lägsta godtagbara kunskapsnivån för en elev vid slutet av årskursen. Kunskapskraven i årskurs 6 anger den kunskapsnivå som krävs för ett visst betyg när betyg sätts sista gången före slutet av årskurs 6. Kunskapskraven i årskurs 9 anger den kunskapsnivå som krävs för ett visst betyg när ett ämne avslutas

Läroplan för grundskola, förskoleklass och fritidshem 2011, Lgr 11 (SKOLFS 2010:37)

Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning

Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans, samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen, med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper, Riktlinjer

Läraren ska

- samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen, och

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.7 Bedömning och betyg

Betyget uttrycker i vad mån den enskilda eleven har uppnått de nationella kunskapskrav som finns för respektive ämne. Som stöd för betygssättningen finns ämnesspecifika kunskapskrav för olika betygssteg.

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.7 Bedömning och betyg, Riktlinjer

Läraren ska

- utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn,
- vid betygssättningen utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven och göra en allsidig bedömning av dessa kunskaper.

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektorn

har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att

- personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen

Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:19) om kunskapskrav för grundskolans ämnen

Kursplan i engelska; syfte och centralt innehåll i årskurs 4-6 samt kunskapskrav i slutet av årskurs 6.

Skolverkets allmänna råd med kommentar, Betyg och betygssättning (SKOLFS 2018:247)

s. 15-24, s. 32-38 samt s. 42 – 44